

[Hassing-Jørgensen.]

stiller sig straks den meget store Forleghed, saadan et Institut eventuelt kunde komme i, ved at flere Kommuner paa samme Tid henvendte sig og skulde have store Laan effektueret; men saadanne Vanskeligheder skulde det netop være muligt for et Pengeinstitut at undgaa ved at forberede Tilstedeværelsen af de fornødne Midler, efterhaanden som Laanetrangen gav sig Udslag.

Det forekommer mig, at de Erfaringer, man — som det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen (Sorø A.) henviste til — har fra de Tilfælde, hvor Kommunerne er optraadt i Fællesskab, taler til Støtte for en rationel Ordning af dette Forhold.

Jens Thomsen: Indenrigsministeren siger, at Lovforslaget ikke giver Fortrinsret for Kommunerne. Jeg vil i den Anledning gerne spørge den højtærede Indenrigsminister, om en almindelig Rentesaenkning ikke vil give samme Fordel til Kommunerne som nærværende Forslag. Jeg kan i denne Forbindelse oplyse den højtærede Indenrigsminister om, at mange af hans Vælgere med god Grund venter en Indsats fra den højtærede Indenrigsministers Side i Retning af at faa en almindelig Rentesaenkning.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard): Til det ærede Medlem Hr. Elgaard skal jeg sige, at det var ikke min Tanke at gaa ind i en almindelig Drøftelse af, hvorledes Landets Forhold kapitalmæssig set i det hele taget var. Det Spørgsmaal kan vi vist drøfte til en anden Tid, men det, jeg har ønsket at give Udtryk for, var dette, at hvorledes Landets Forhold i den Henseende end er, om den almindelige Rentefod paa et givet Tidspunkt er høj eller lav, saa foreligger der et rent teknisk Spørgsmaal om, paa hvilken Maade man er i Stand til eventuelt at medvirke til Laanoptagning, saaledes at Renten bliver den mindst mulige.

Til det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen skal jeg sige, at det Spørgsmaal, det ærede Medlem rettede til mig, har for saa vidt overhovedet ikke nogen som helst Relation til det Forslag, der her foreligger. Det er indlysende, at en almindelig Rentesaenkning, hvad enten den er fremkaldt af den ene eller anden Aarsag, vil være til Fordel for Kommunerne lige saavel som det, at man organiserer Laanoptagningen paa en fornuftig Maade, eventuelt kan give en lavere Rente, men jeg kan heller ikke tænke mig andet, end at de Vælgere, det ærede Medlem talte om, der maatte ønske en

almindelig Rentesaenkning, ogsaa er indstillede paa at bære sig fornuftig ad ved Optagningen af Laan, saaledes at de faar den mindst mulige Rente under de givne Forhold.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse give en enkelt Oplysning. Der fremsættes ofte, naar man drøfter saadanne Problemer, Udtalelser om det offentliges uhyre Kapitalforbrug. Den højtærede Finansminister har i sin Forelæggelsestale været inde paa dette, for saa vidt angaar Statens Laaneverksomhed og Statens Gæld i de sidste Aar. Jeg benytter Lejligheden til for Kommunernes Vedkommende at henvise til Oplysninger, der er fremkommet fra Statistisk Departement for ikke ret længe siden. De viser, for de danske Købstadkommuners Vedkommende, at det aarlige Rentebeløb af deres Gæld i de sidste 5 Aar er fuldkommen uændret, de har altsaa nøjagtigt den samme Renteudbetaling som for 5 Aar siden. For Sogne- og Amtskommuners Vedkommende under eet er Forholdet det, at Renten i Løbet af de 5 Aar er steget med kun 0,7 Mill. Kr. Kun Hovedstadskommunerne, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, har en betragtelig Forøgelse af deres Rente paa mellem 4 og 5 Mill. Kr. Det staar selvfølgelig i Forbindelse med, at det store Bysamfund maa løse en Række Opgaver med mægtige Kapitalinvesteringer, som ikke kendes i de mindre Kommuner.

Men altsaa, alt i alt viser det sig for Kommunernes Vedkommende, at de offentlige Byrder ved Gældsstiftelsen praktisk talt ikke er blevet forøget. Naar man ofte faar et andet Indtryk i Offentligheden, ligger det i, at man altid i Blade og paa anden Maade ser de store Laan, der aarligt optages, men man ser aldrig noget om de store Tilbagebetalinger, der hvert Aar finder Sted fuldkommen automatisk. Og jeg vil gerne have Lov til at fremhæve, hvilken stor Lykke det er for Danmark i Sammenligning med en Række andre Lande, at disse Kriseaar er blevet gennemført, uden at Kommunernes Gældsstiftelse praktisk talt er blevet forøget.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

H. P. Hansen (Sorø A.): Da der er fremsat Ønske om, at Lovforslaget gøres til Genstand for en kort Udvalgsbehandling,